§ 31
Geografiska principer för närsjukvården
HSN 2021-0365

Ärendebeskrivning
I ärendet föreslås att geografiska principer ska vara styrande för den geografiska organiseringen av närsjukvården. Ett syfte är att förbättra förutsättningarna för samverkan mellan vårdgivare och vård- och omsorgsgivare vilket är viktigt för omställningen till en god och nära vård.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Yrkanden
Ordförande Susanne Nordling (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
Liselott Vahermägi (S) yrkar bifall till eget förslag till beslut, (bilaga).
Marit Normasdotter (V) yrkar bifall till eget förslag till beslut, (bilaga).

Propositionsordning
Ordförande ställer proposition på yrkanden och finner att psykiatriberedningen beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut
Psykiatriberedningen beslutar att föreslå hälso- och sjukvårdsnämnden att besluta följande:
1.De geografiska principerna som föreslås i tjänsteutlåtandet, och som är ett steg i omställningen mot god och nära vård, ska vara styrande för den geografiska organiseringen av närsjukvården.

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att tillämpa de geografiska principerna för påbörjade strukturförändringar av hälso- och sjukvården för barn och unga.

3. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att, med utgångspunkt från föreslagna geografiska principer, utforma en ny geografisk indelning av ansvarsområden för barn- och ungdomspsykiatrin.

Reservation
Liselott Vahermägi (S) reserverar sig till förmån för eget yrkande.
Marit Normasdotter (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Region Stockholm

Psykiatriberedningen

PROTOKOLLSUTDRAG
2021-05-20

Paragrafen är justerad

Expedieras till

Akten

Psykiatriberedningen

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-05-20

Ärende 5
HSN 2021-0365

Förslag till beslut gällande Geografiska principer för närsjukvården

Mer vård måste komma närmare stockholmarna. I grunden handlar det om att stärka vårdcentralerna till att bli det självklara navet i vården. Som patient ska du inte bollas runt mellan vårdgivare och armbåga dig fram för att få vård. Fler ska redan på sin vårdcentral få hjälp, istället för att behöva söka sig till akutsjukvården eller remitteras till specialistvården.

Utbyggnaden av en god och nära vård försvåras i dagsläget av den fria etableringsrätten. Utöver den lagstadgade etableringsfriheten för vårdcentraler har Region Stockholm hela 13 separata vårdvalsområden inom närsjukvården, att jämföra med övriga regioner. Förutom att vården på grund av detta splittras upp innebär det även att har vårdgivare i högre grad etablerat sig i välbärgade stadsdelar och kommuner där efterfrågan på vård är stor men behoven mindre. Detta har lett till ett sjukvårdssystem som i mångt och mycket spär på ojämlikheten i hälsa snarare än att motverka den. Vi vet att det idag finns vita fläckar på vårdkartan i och med den fria etableringsrätten vilket lett till att våra medborgare i socioekonomiskt utsatta områden inte har samma tillgång till en god och nära vård.

Socialdemokraterna delar helt bilden av att de många små vårdvalen har gjort vården uppsplittrad och därmed svår för patienter och anhöriga att orientera sig i och dessutom har försvagat samverkan mellan vårdgivare och mellan vård- och omsorgsgivare samt att kostnadsutvecklingen blivit svårare att förutsäga och kontrollera.

Innan vårdvalens införande genomförde det dåvarande landstinget genomgående större vårdbehovsanalyser. Vi menar att dessa behöver återupptas och sedan ligga till grund för en etableringsstrategi där regionen tar tillbaka kontrollen över utbyggnaden av vården. SLSO måste undantas deras hårda vinstkrav för att istället kunna ta ledartröjan i utvecklingen av den nära vården. Det är ett kraftigt underbetyg att regionen inte har öppnat en vårdcentral i egen regi sedan 2009.

Socialdemokraterna menar att detta saktfärdiga uppvaknande från det blågröna styret gällande vårdvalets effekter är välkommet. Däremot är det uppenbart att det saknas en politisk vilja för att i grunden förändra sjukvårdssystemet och sätta behov före lönsamhet. Vi instämmer i stort med de framtagna geografiska principerna, men menar att mer behöver göras för att återupprätta den behovsbaserade vården i Region Stockholm.

Socialdemokraterna föreslår psykiatriberedningen besluta att föreslå hälso- och sjukvårdsnämnden besluta följande:

Att ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att utarbeta en etableringsstrategi för att säkerställa att länets medborgare får en jämlik tillgång till såväl primär- som specialistvård

Att ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att kontinuerligt ta fram beräkningar över behovsindex i Stockholms läns stadsdelar/kommuner och jämföra detta mot vårdkonsumtionen.

Att ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen i uppdrag att återinföra ett utökat geografiskt områdesansvar för husläkarmottagningarna i syfte att stärka samverkan mellan primärvården, den kommunala vård och omsorgen samt andra relevanta aktörer i närområdet samt med passiv listning.

Att ge hälso- och sjukvårdsförvaltningen att tillsätta en utredning i syfte att se över vilka vårdvalsområden som kan avskaffas, slås samman eller införlivas i husläkaruppdraget.

Region Stockholm

Psykiatriberedningen 2021-05-20

Vänsterpartiet

Ärende nr 5

HSN 2021-0365

Geografiska principer för närsjukvården

Att det blågröna styret måste lägga fram ett förslag om geografiska principer för närsjukvården har en tydlig orsak: den marknadsliberala vårdvalsmodellen.

Förvaltningen skriver själva att LOV ”innebär att det råder etableringsfrihet för vårdgivaren och är svårt för hälso- och sjukvårdsnämnden att styra vårdutbudet geografiskt”.

Alltså: de demokratiskt valda regionpolitikerna kan inte styra hälso- och sjukvården eftersom de många vårdvalen ger makten till de privata vårdföretagen.

Förvaltningen fortsätter beskriva problematiken med de så kallade vårdvalen: ”De många små vårdvalen har dock gjort vården uppsplittrad och därmed svår för patienter och anhöriga att orientera sig i och har dessutom försvårat samverkan mellan vårdgivare och mellan vård- och omsorgsgivare. Därutöver har kostnadsutvecklingen blivit svårare att förutsäga och kontrollera.”

Blågröna Region Stockholm är den marknadsliberala extremistregionen i Sverige. Här finns många fler så kallade vårdval än någon annanstans. Och därför finns också så många problem för patienterna, så många svårigheter för samordningen av vården och det leder till att regionstyret inte har kostnadskontroll. Bara vårdbolagens aktieägare är nöjda när skattebetalarnas inbetalda pengar förvandlats till privata vinster.

I det aktuella förslaget från förvaltningen läggs en hel rad åtgärder fram för att försöka skapa samverkan inom den uppsplittrade vården. Det är många fina ord om geografiska principer som ska kopplas till upphandlingen och avtalen enligt LOV och LOU. Det föreslås strukturförändringar av hälso- och sjukvården för barn och unga, också här kopplat till uppmaningar om samverkan. Men det räcker ju inte att skriva in ordet samverka i principerna. Det har vi ju redan sett. Dessutom är det i förslaget oklart hur samverkan ska ske, alltså på vilket sätt den ska organiseras.

Vi vet att vårdstrukturen är splittrad på grund av den fria etableringsrätten. De vackra orden om samverkan spelar ingen större roll i verkligheten. För det handlar om ett grundläggande systemfel.

Vänsterpartiets principiella inställning är att hälso- och sjukvård ska inte bedrivas utifrån ekonomiskt vinstintresse. Vården ska fördelas rättvist utifrån behov så att den blir jämlik, jämställd och prioriterar de mest utsatta och sjuka. På längre sikt måste därför hälso- och sjukvården vara gemensamt ägd, i offentlig regi och demokratiskt styrd.

Vänsterpartiet föreslår psykiatriberedningen att föreslå HSN att besluta:

Att samtliga husläkarmottagningar ges ett geografiskt områdesansvar.

Att kartlägga regionens husläkarmottagningar och etablera nya där vita fläckar finns för att säkerställa god och nära vård till alla medborgare i regionen.

Att den husläkarmottagning som av SLSO utsetts att vara samordnade i ett geografiskt område får särskilt uppdrag att upprätta rutiner och stöd för HUR samverkan med andra vårdgivare och kommunal omsorg ska se ut.

Att samtliga vårdval inom primärvården avvecklas och istället förs över till det obligatoriska

vårdvalet husläkarmottagning med områdesansvar.

Att vårdval ASIH avvecklas och att regionen genom egen regi och IOP säkerställer en fortsatt utbyggd avancerad hemsjukvård med en områdesindelning som överensstämmer med husläkarmottagningarnas områdesansvar för att öka samverkan i den nära vården.

Att påbörja arbetet för att kommunalisera hemsjukvården.